

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Władysław Kosiniak-Kamysz

DSR-II-021-23-4-EK/11

Warszawa, dnia *20* stycznia 2012 r.

p. M. Ruszczyk

Pani
Henryka Bochniarz
Prezydent Polskiej Konfederacji
Pracodawców Prywatnych Lewiatan

Szanowna Pani Prezydent

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.) przesyłam, w załączeniu, *projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw*, z uprzejmą prośbą o zgłoszenie ewentualnych uwag w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

z pozdrowieniami

Władysław Kosiniak-Kamysz

Ustawa

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy;”;

2) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. 1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

1) matce albo ojcu,

2) opiekunowi faktycznemu dziecka,

3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną z dzieckiem, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887)

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 222, poz. 1630, z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 105, poz. 720, Nr 109, poz. 747, Nr 192, poz. 1378 i Nr 200, poz. 1446, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 138, poz. 872 i 875, Nr 223, poz. 1456 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 97, poz. 800 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 50, poz. 301 i Nr 222, poz. 1455 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1212.

leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie.

3. Świadczenie pielęgnacyjne przysługujące za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień. Należną kwotę świadczenia zaokrągla się do 10 groszy w górę.

4. Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,

b) ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inne dziecko w rodzinie lub poza rodziną,

c) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 17¹ na inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;

2) dziecko wymagające opieki:

a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,

b) zostało umieszczone w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;

3) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko lub na inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;

4) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, świadczenia pielęgnacyjnego albo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na to dziecko lub na inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;

5) na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.”;

3) po art. 17 dodaje się art. 17¹ w brzmieniu:

„Art. 17¹. 1. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom innym, niż wymienione w art. 17 ust. 1, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.³⁾) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad członkiem rodziny legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. Osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, przysługuje specjalny zasiłek opiekuńczy, w przypadku gdy nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki, o której mowa w ust. 1.

3. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2. Przepisy art. 5 ust. 4 – 9 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku gdy łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę przekracza kwotę uprawniającą daną osobę do specjalnego zasiłku opiekuńczego o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli przysługiwał

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1986 r. Nr 36, poz. 180, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 122, poz. 1322, z 2001 r. Nr 128, poz. 1403, z 2003 r. Nr 83, poz. 772 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 162, poz. 1691, z 2007 r. Nr 121, poz. 831, Nr 134, poz. 947 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 220, poz. 1431, z 2010 r. Nr 125 poz. 842, oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398 i Nr 149, poz. 887.

w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje.

5. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520,00 zł miesięcznie.

6. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 specjalnego zasiłku opiekuńczego za każdy dzień. Należną kwotę świadczenia zaokrągla się do 10 groszy w górę.

7. Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę:

- a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno - rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu z innych tytułów,
- c) ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 17, na inną osobę w rodzinie lub poza rodziną,
- d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;

2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;

3) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na tę osobę niepełnosprawną;

4) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego albo dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego albo do świadczenia pielęgnacyjnego, o których mowa w ustawie, na tę lub inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;

5) na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.”;

4) w art. 23:

a) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osoby występującej o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL - serię i numer dowodu osobistego, paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;”;

b) ust. 4aa i 4b otrzymują brzmienie:

„4aa. Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się o świadczenie pielęgnacyjne lub osoby pobierającej to świadczenie wystąpią wątpliwości dotyczące okoliczności, o których mowa w art. 17, organ właściwy może zwrócić się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.⁴⁾) w celu weryfikacji okoliczności, o których mowa w art. 17.

4b. W przypadku, o którym mowa w ust. 4a, organ właściwy może wystąpić do kierownika ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach, o których mowa w art. 3 pkt 17a lub art. 17, jeżeli okoliczności te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.”;

c) po ust. 4d dodaje się ust. 4e-4g w brzmieniu:

„4e. Ustalając prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, organ właściwy zwraca się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w celu weryfikacji okoliczności, o których mowa w art. 17¹.

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

4f. Przepis ust. 4e stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy organ właściwy upoważnił do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy.

4g. Po upływie 6 miesięcy od dnia ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do spełniania przesłanek warunkujących prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego organ właściwy zwraca się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz wzory:

- 1) wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych,
- 2) zaświadczenia z urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 4 pkt 1,
- 3) oświadczeń o dochodach rodziny, w tym oświadczeń osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, oraz innych oświadczeń i dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych,
- 4) wywiadu, o którym mowa w ust. 4a,
- 5) oświadczeń o dochodach członków rodziny uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym
- kierując się koniecznością zapewnienia stosownej dokumentacji niezbędnej do sprawnego realizacji świadczeń rodzinnych.”;

5) w art. 24:

a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.”,

b) uchyla się ust. 3a;

6) w art. 27 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W razie zbiegu uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującego więcej niż jednej osobie sprawującej opiekę nad osobą lub osobami wymagającymi opieki wypłaca się tylko jedno świadczenie osobie, która pierwsza złożyła wniosek.”;

7) w art. 33 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, wzory i sposób sporządzania sprawozdań oraz terminy i sposób ich przedstawiania, uwzględniając potrzebę ujednoczenia informacji przekazywanych przez podmioty realizujące ustawę.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w pkt 2 lit. w otrzymuje brzmienie:

„w) wójt, burmistrz lub prezydent miasta - w stosunku do osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,”;

2) w art. 6 ust. 2a - 2c otrzymują brzmienie:

„2a. Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) odpowiednio 20-letniego przez kobiety i 25-letniego przez mężczyznę, jednak nie dłużej niż przez 20 lat.

2b. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta nie opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, jeżeli podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów.

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 218, poz. 1690, z 2010 r. Nr 105, poz. 668, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 75, poz. 398, Nr 138, poz. 808, Nr 171, poz. 1016, Nr 197, poz. 1170, Nr 199, poz. 1175 i Nr 232 poz. 1378.

2c. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta, jeżeli wypłaca osobie świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, może wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia oraz za jaki okres za tę osobę powinien opłacać składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.”;

3) w art. 16 ust. 6b otrzymuje brzmienie:

„6b. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych finansuje w całości wójt, burmistrz lub prezydent miasta.”;

4) w art. 18 ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych stanowi odpowiednio kwota tego świadczenia.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.⁶⁾) w art. 87 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zasady, o której mowa w ust. 3, nie stosuje się, jeżeli zmniejszenie podstawy wymiaru składek poniżej minimalnego wynagrodzenia nastąpiło na skutek pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków i świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia chorobowego lub z ubezpieczenia wypadkowego. Zasady tej nie stosuje się również, jeżeli podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej, świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego określonych w przepisach o świadczeniach rodzinnych, oraz do: pracowników, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej, ubezpieczonych odbywających służbę zastępczą,

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203.

a także pozostających w służbie kandydackiej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej.”

Art. 4. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.⁷⁾) w art. 37 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, zasiłek stały nie przysługuje.”

Art. 5. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.⁸⁾) w art. 2 w pkt 2 lit. j otrzymuje brzmienie:

„j) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania.”

Art. 6. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 66 w ust. 1 pkt 28 otrzymuje brzmienie:

„28) osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 202, poz. 1551, Nr 219, poz. 1706 i Nr 221, poz. 1738, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 40, poz. 229, Nr 81, poz. 527, Nr 125, poz. 842 i Nr 217, poz. 1427 oraz z 2011 r. Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622 i Nr 149, poz. 887.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 134, poz. 850, Nr 171, poz. 1056, Nr 216, poz. 1367 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 69, poz. 595, Nr 91, poz. 742, Nr 97, poz. 800, Nr 115, poz. 964, Nr 125, poz. 1035, Nr 127, poz. 1052, Nr 161, poz. 1278 i Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 81, poz. 531, Nr 238, poz. 1578, Nr 239, poz. 1593, Nr 254, poz. 1700 i Nr 257, poz. 1725 i 1726 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016 i Nr 205, poz. 1206 i 1211.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, Nr 225, poz. 1486, Nr 227, poz. 1505, Nr 234, poz. 1570 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 22, poz. 120, Nr 26, poz. 157, Nr 38, poz. 299, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 800, Nr 98, poz. 817, Nr 111, poz. 918, Nr 118, poz. 989, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1278 i Nr 178, poz. 1374, z 2010 r. Nr 50, poz. 301, Nr 107, poz. 679, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 165, poz. 1116, Nr 182, poz. 1228, Nr 205, poz. 1363, Nr 225, poz. 1465, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45, poz. 235, Nr 73, poz. 390, Nr 81, poz. 440, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 113, poz. 657, Nr 122, poz. 696, Nr 138, poz. 808, Nr 149, poz. 887, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1203 i Nr 232, poz. 1378.

prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;”;

2) w art. 73 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 28, obejmuje okres od dnia przyznania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania do dnia utraty prawa do ich pobierania;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 728, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 4 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub innego organu emerytalno-rentowego;”.

Art. 8. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 112a w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) wypłat i obsługi świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz finansowania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy;”.

Art. 9. 1. Wydane na podstawie przepisów dotychczasowych decyzje w sprawie o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Organ właściwy informuje osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne o utracie mocy decyzji ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 kwietnia 2012 r.

3. Organ właściwy wszczyna z urzędu i prowadzi postępowanie w sprawie o przyznanie od dnia 1 kwietnia 2012 r. świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku

---

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 157, poz. 1314, z 2010 r. Nr 13, poz. 70 i Nr 152, poz. 1023 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654.

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 201, poz. 1183, Nr 234, poz. 1386 i Nr 240, poz. 1429.

opiekuńczego, o których mowa w niniejszej ustawie, w stosunku do osób, które na podstawie przepisów dotychczasowych były uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego.

4. Matka albo ojciec, opiekun faktyczny lub osoba będąca rodzicem zastępczym spokrewnionym z dzieckiem uprawnieni do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, nie spełniający warunków do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nabywają prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na okres 6 miesięcy, o ile w okresie tym spełniają warunki do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych.

5. Osoby inne, niż wymienione w ust. 4, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych, nie spełniające warunków do otrzymywania specjalnego zasiłku opiekuńczego, na podstawie ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nabywają prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na okres 6 miesięcy, o ile w okresie tym spełniają warunki do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów dotychczasowych.

6. Postępowania w sprawach świadczeń pielęgnacyjnych, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz w przypadku spraw wszczętych a nie zakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpatrzeniu na zasadach i w trybie określonych w nowych przepisach.

Art. 10. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23 ust. 5 i art. 33 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23 ust. 5 i art. 33 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2012 r., z wyjątkiem art. 9 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa zmierza do racjonalizacji zasad przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.) poprzez zmianę zasad przyznawania tego świadczenia.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
- 2) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.), ciąży obowiązek alimentacyjny,

3) opiekunowi faktycznemu dziecka

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności (art. 17 ust. 1a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych).

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli zajądą przesłanki określone w art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada o świadczeniach rodzinnych, tj.:

- 1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, renty rodzinnej przedemerytalnego;

- 1a) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;
- 2) osoba wymagająca opieki:
  - a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;
- 3) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko;
- 4) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10 ustawy, albo do świadczenia pielęgnacyjnego na tę lub inną osobę w rodzinie lub poza rodziną;
- 5) na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Jak wskazano powyżej w przypadku, gdy najbliżsi członkowie rodziny zrezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, aby opiekować się niepełnosprawnym członkiem rodziny, uprawnieni są do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Od 1 stycznia 2010 r. liczba osób ubiegających się o świadczenie pielęgnacyjne dodatkowo gwałtownie rośnie, od czasu kiedy zostało zniesione kryterium dochodowe warunkujące prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i wszystkie osoby uprawnione na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, niezależnie od sytuacji dochodowej, mogą ubiegać się o świadczenie pielęgnacyjne (do czerwca 2010 r. liczba osób uprawnionych zwiększyła się o ponad 50 %). W związku z ograniczonymi w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych możliwościami weryfikowania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego (na podstawie tej ustawy nie ma np. możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego u osób ubiegających się o świadczenie pielęgnacyjne), zauważalna jest postępująca tendencja do „wyszukiwania” przez osoby

nieaktywne zawodowo osób niepełnosprawnych w swoich rodzinach jedynie w celu uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego, bez faktycznego sprawowania opieki nad taką osobą.

Obecnie nie istnieje również ograniczenie wiekowe dotyczące osoby, która ubiega się o świadczenie pielęgnacyjne na niepełnosprawnego członka rodziny.

Pozostawienie bez zmian aktualnego stanu prawnego dotyczącego świadczenia pielęgnacyjnego, wobec tendencji społecznych do wykorzystywania tego świadczenia w sposób sprzeczny z jego celem, może spowodować w niedługiej przyszłości sytuację, gdy na wszystkie osoby legitymujące się odpowiednią niepełnosprawnością przyznawane będzie świadczenie pielęgnacyjne, co skutkować będzie lawinowym wzrostem kosztów. Sytuacja ta spowoduje, że niemożliwe będą w przyszłości jakiegokolwiek ruchy zwiększające wydatki na świadczenia rodzinne. Dlatego też, konieczne jest wprowadzenie racjonalizacji zasad przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, co doprowadzi do zmniejszenia skali ww. nadużyć.

Wobec powyższego projektowane modyfikacje zasad przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego wymagają wprowadzenia następujących zmian w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych:

a) w zakresie świadczenia pielęgnacyjnego:

- bez kryterium dochodowego, proponuje się pozostawienie, jako osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego, wyłącznie rodziców, osób, które wystąpiły o przysposobienie dziecka oraz osób będącymi rodzinami zastępczymi spokrewnionymi z dzieckiem w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887),
- podwyższenie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego do kwoty 620 zł,
- ograniczenie prawa do świadczeń tylko do sytuacji gdy opieka jest sprawowana nad dzieckiem (bez względu na wiek dziecka) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

b) wprowadzenie specjalnego zasiłku opiekuńczego:

- specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie innym osobom niż matka, ojciec, opiekun faktyczny dziecka oraz osoba będąca rodziną zastępczą spokrewnioną

z dzieckiem, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny;

- specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie osobom wskazanym powyżej, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad członkiem rodziny legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.
- osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy będzie przysługiwał w przypadku, gdy nie ma osoby spokrewnionej w pierwszym stopniu albo gdy osoba ta nie jest w stanie sprawować opieki,
- specjalny zasiłek opiekuńczy przysługiwać będzie, gdy łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekroczy obowiązującego kryterium dochodowego.

Zmiana dotycząca wprowadzenia kryterium dochodowego przy ustalaniu specjalnego zasiłku opiekuńczego, stanowiącego łączny dochód dwóch rodzin, tj. rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, związana jest z koniecznością wprowadzenia możliwie najbardziej racjonalnych zasad przyznawania tego świadczenia. Branie pod uwagę dochodów obu rodzin umożliwia ustalenie faktycznej sytuacji finansowej osoby pobierającej specjalny zasiłek opiekuńczy, gdyż nierzadko zdarza się sytuacja, w której osoba sprawująca opiekę jest *de facto* na utrzymaniu osoby wymagającej opieki i pozostaje z nią w jednym gospodarstwie domowym. Natomiast na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych osoba wymagająca opieki nie byłaby wliczana do grona członków rodziny przy obliczaniu dochodu rodziny.

Rozwiązanie, o którym mowa powyżej, tj. liczenie dochodu, stanowiącego kryterium przy przyznawaniu specjalnego zasiłku opiekuńczego, na podstawie łącznego dochodu dwóch rodzin funkcjonowało już efektywnie i w sposób niezawodny w ustawie o świadczeniach rodzinnych do dnia 1 stycznia 2010 r., czyli do zmiany polegającej na zniesieniu kryterium dochodowego jako przesłanki do uzyskania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego (art. 17 ust. 2a został uchylony

przez art. 13 pkt 1 lit. c, ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz.U.09.219.1706)).

W związku z powyższym wprowadzenie sposobu obliczania dochodu zgodnie z zasadami przedstawionymi powyżej wydaje się najpełniej oddawać rzeczywisty stan faktyczny na podstawie którego miałyby być ustalane prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego. Jednocześnie należy zauważyć, że nie będzie to *novum* ustawowe, a jedynie powrót do sprawnie działającego rozwiązania systemowego.

- wysokość zasiłku ma wynosić 520 zł miesięcznie,
- zasiłek przysługujący za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 zasiłku za każdy dzień; należną kwotę zasiłku zaokrągla się do 10 groszy w górę,
- wprowadza się katalog przesłanek uniemożliwiających otrzymanie specjalnego zasiłku opiekuńczego, tj.:

1) po stronie osoby sprawującej opiekę:

- a) ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
- b) podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów,
- c) całkowita niezdolność do pracy lub niezdolność do samodzielnej egzystencji;

2) po stronie osoby wymagającej opieki umieszczenie w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, i korzystanie w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej,

3) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na tę osobę niepełnosprawną;

4) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego albo dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego albo do świadczenia pielęgnacyjnego, o których mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych, na tę lub inną osobę w rodzinie;

5) na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji

systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Zmiany dokonane w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych polegają także na dokonaniu niezbędnych zmian redakcyjnych, które pozwolą na skuteczne stosowanie ustawy. Zmiany takie zostały dokonane w art. 23, 24, 27 i 33.

Zmiany dokonane zostały także w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych oraz ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych:

- rozszerzenie dotychczasowych regulacji o specjalny zasiłek opiekuńczy, który będzie analogiczny, jak obowiązujące obecnie rozwiązania dotyczące osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne.

Przepisy przejściowe

Decyzje wydane na podstawie przepisów dotychczasowych w sprawie o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Organy właściwe są zobowiązane wszcząć w okresie *vacatio legis* (od momentu ogłoszenia ustawy do czasu jej wejścia w życie) z urzędu postępowanie w sprawie o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w niniejszej ustawie, w stosunku do osób, które na podstawie przepisów dotychczasowych były uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego.

Mając na uwadze konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych konieczne jest zachowanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osobom obecnie je otrzymującym, które nie spełnią nowych warunków. Zgodnie z projektowaną regulacją, wprowadza się okresy przejściowe uprawniające osoby dotychczas otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, a nie spełniające warunków określonych w niniejszej ustawie, do otrzymywania przez okres sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy świadczenia pielęgnacyjnego lub

specjalnego zasiłku opiekuńczego. Rodzaj otrzymywanego świadczenia uzależniony został od przynależności do danej grupy podmiotów:

- rodzice, opiekunowie faktyczni oraz osoby będące rodzinami spokrewnionymi z dzieckiem - świadczenie pielęgnacyjne,
- pozostałe osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem osoby niepełnosprawnej – specjalny zasiłek opiekuńczy.

Organy właściwe zostały także zobowiązane do poinformowania osoby otrzymującej świadczenie pielęgnacyjne o fakcie zmiany prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

Wejście ustawy w życie

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2012 r., z wyjątkiem art. 9 ust. 2 i 3, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, co nie sprzeciwia się zasadom demokratycznego państwa prawnego, z uwagi na fakt, że wprowadzana regulacja jest korzystna dla obywateli i ma charakter pomocowy. Wejście w życie regulacji z dniem ogłoszenia ma za zadanie spowodować jak najszybsze uruchomienie procedur związanych z wydawaniem decyzji związanych z uzyskaniem prawa do świadczeń.

Wejście w życie ustawy z dniem 1 kwietnia 2012 r. jest podyktowane m. in. koniecznością kontynuacji udzielania pomocy rodzicom i opiekunom faktycznym dzieci niepełnosprawnych, którzy na podstawie rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, otrzymają w terminie od stycznia do marca 2012 r. doraźną pomoc finansową.

Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Problematyka regulowana przez projekt ustawy nie jest objęta przepisami prawa Unii Europejskiej.

Notyfikacja

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Ocena skutków regulacji

Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Projektowane rozwiązania dotyczą organów administracji publicznej realizujących zadania w zakresie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Ponadto projekt dotyczy osób uprawnionych do pobierania świadczeń na podstawie tej ustawy.

Przeprowadzone konsultacje

Projekt ustawy poddany został uzgodnieniom międzyresortowym oraz przesłany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

- 1) Forum Związków Zawodowych;
- 2) NSZZ „Solidarność”;
- 3) Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych;
- 4) Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- 6) Związkiem Rzemiosła Polskiego;
- 7) Business Centre Club;
- 8) Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych;
- 9) Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Rodzin Osób Niepełnosprawnych „Razem możemy więcej”;
- 10) Forum Rodzin Osób Niepełnosprawnych *RodzinyOn*.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 11a uchwały Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) oraz na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Mając na uwadze dynamikę wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego szacuje się że wydatki z tego tytułu wyniosą:

- 1 726,5 mln zł w 2012 r. (wzrost o 448,9 mln zł w stosunku do 2011 r.),
- 2 120,2 mln zł w 2013 r. (wzrost o 842,6 mln zł w stosunku do 2011 r.),
- 2 347,4 mln zł w 2014 r. (wzrost o 1 069,8 mln zł w stosunku do 2011 r.).

Wprowadzenie proponowanych zmian skutkować będzie wydatkami w wysokości:

- 1 386,2 mln zł w 2012 r. (wzrost o 108,7 mln zł w stosunku do 2011 r.),
- 998,2 mln zł w 2013 r. (spadek wydatków o 279,3 mln zł w stosunku do 2011 r.),
- 956,4 mln zł w 2014 r. (spadek wydatków o 321,1 mln zł w stosunku do 2011 r.).

Liczba świadczeniobiorców przeciętnie miesięcznie wyniesie:

- w 2012 r. - 198,1 tys. osób, spadek o 24,4 tys. osób w stosunku do liczby wynikającej z zakładanej dynamiki wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku niewprowadzenia proponowanych zmian,
- w 2013 r. - 117,6 tys. osób, spadek o 131,4 tys. w stosunku do liczby wynikającej z zakładanej dynamiki wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku niewprowadzenia proponowanych zmian,
- w 2014 r. - 112,1 tys. osób, spadek o 138,7 tys. osób w stosunku do liczby wynikającej z zakładanej dynamiki wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku niewprowadzenia proponowanych zmian,.

Koszty administracyjne związane z weryfikacją uprawnień do zasiłków pielęgnacyjnych i wymogiem przeprowadzenia wywiadów środowiskowych wyniosą łącznie ok. 2,25 mln zł.

Wskazane powyżej skutki finansowe związane są z:

- 1) podwyższeniem od 1 kwietnia 2012 r. wysokości świadczenia pielęgnacyjnego dla rodziców;

- 2) zatrzymaniem od 1 kwietnia 2012 r. wzrostu liczby osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne;
- 3) zachowaniem przez okres 6 miesięcy, od dnia wejścia ustawy w życie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osobom obecnie je otrzymującym, które nie spełnią nowych warunków.

Wpływ regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz na sytuację i rozwój regionalny

Ustawa nie wpływa na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz rozwój regionalny.

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW
PODSEKRETARZ STANU*Adam Jasser*

DAS-142-32(4)/12

5562/A2

Warszawa, dnia 13 stycznia 2012 r.

**Pan
Władysław Kosiniak-Kamysz
Minister Pracy i Polityki
Społecznej***Szanowny Panie Ministrze,*

w związku z otrzymanym przy piśmie znak DUS-II-021-23-3-EK/11 z dnia 4 stycznia 2012 r. projektem

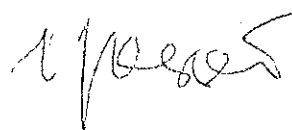
ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw,

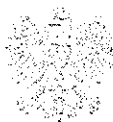
oraz w nawiązaniu do § 11 ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz.221 z późn. zm.), pragnę zwrócić uwagę na potrzebę uzupełnienia oceny skutków regulacji o następujące elementy:

- 1) podanie przewidywanej liczby osób, które utracą prawo do świadczeń w związku z projektowaną zmianą ustawy oraz założeń dotyczących prognozowanej na lata 2012-2014 dynamiki wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku niewprowadzenia proponowanych zmian,
- 2) uzasadnienie dla liczenia średniego dochodu, stanowiącego kryterium przy przyznawaniu specjalnego zasiłku opiekuńczego, na podstawie łącznego dochodu dwóch rodzin, tj. rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki,
- 3) wskazanie na wpływ na integrację społeczną i aktywność zawodową osób niepełnosprawnych proponowanego wstrzymywania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w razie podjęcia pracy zarobkowej przez osobę podlegającą opiece,
- 4) omówienie kosztów administracyjnych związanych z weryfikacją uprawnień do zasiłków pielęgnacyjnych i wymogiem przeprowadzania wywiadów środowiskowych.

Ponadto, omówienia wymagają konsultacje społeczne, w tym z organizacjami reprezentującymi interesy osób niepełnosprawnych oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Jednocześnie proponuję rozważenie rezygnacji z rozwiązania przewidującego ograniczenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w razie podjęcia pracy zarobkowej przez osoby podlegające opiece ze względu na jego potencjalny negatywny wpływ na aktywność zawodową w indywidualnych przypadkach.

Z poważaniem

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Władysław Kosiniak-Kamysz

Warszawa, dnia 20 stycznia 2012 r.

DSR-II-021-23-5-EK/12

Pan
Adam Jasser
Podsekretarz Stanu
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Szanowny Panie Ministrze

Odpowiadając na pismo z dnia 13 stycznia 2012 r., znak: DAS-142-32(4)/12, zawierające uwagi do oceny skutków regulacji zawartej w uzasadnieniu do projektu ustawy zmieniającej ustawę o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw, uprzejmie informuję, że uwagi te zostały uwzględnione, poprzez uzupełnienie oceny i uzasadnienia o następujące informacje:

- 1) Liczba świadczeniobiorców przeciętnie miesięcznie wyniesie:
  - w 2012 r. - 198,1 tys. osób, spadek o 24,4 tys. osób w stosunku do liczby wynikającej z zakładanej dynamiki wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku niewprowadzenia proponowanych zmian,
  - w 2013 r. - 117,6 tys. osób, spadek o 131,4 tys. w stosunku do liczby wynikającej z zakładanej dynamiki wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku niewprowadzenia proponowanych zmian,
  - w 2014 r. - 112,1 tys. osób, spadek o 138,7 tys. osób w stosunku do liczby wynikającej z zakładanej dynamiki wzrostu liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku niewprowadzenia proponowanych zmian.

2) Zmiana dotycząca wprowadzenia kryterium dochodowego przy ustalaniu specjalnego rodzaju opiekuńczego, stanowiącego łączny dochód dwóch rodzin, tj. rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki, związana jest z koniecznością wprowadzenia możliwie najbardziej racjonalnych zasad przyznawania tego świadczenia.

Branie pod uwagę dochodów obu rodzin umożliwia ustalenie faktycznej sytuacji finansowej osoby pobierającej specjalny zasiłek opiekuńczy, gdyż nierzadko zdarza się sytuacja, w której osoba sprawująca opiekę jest *de facto* na utrzymaniu osoby wymagającej opieki i pozostaje z nią w jednym gospodarstwie domowym. Natomiast na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych osoba wymagająca opieki nie byłaby wliczana do grona członków rodziny przy obliczaniu dochodu rodziny.

Rozwiązanie, o którym mowa powyżej, tj. liczenie dochodu, stanowiącego kryterium przy przyznawaniu specjalnego zasiłku opiekuńczego, na podstawie łącznego dochodu dwóch rodzin funkcjonowało już efektywnie i w sposób niezawodny w ustawie o świadczeniach rodzinnych do dnia 1 stycznia 2010 r., czyli do zmiany polegającej na zniesieniu kryterium dochodowego jako przesłanki do uzyskania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego (art. 17 ust. 2a został uchylony przez art. 13 pkt 1 lit. c. ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych (Dz.U.09.219.1706)).

W związku z powyższym wprowadzenie sposobu obliczania dochodu zgodnie z zasadami przedstawionymi powyżej wydaje się najpełniej oddawać rzeczywisty stan faktyczny na podstawie którego miałyby być ustalane prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego. Jednocześnie należy zauważyć, że nie będzie to *novum* ustawowe, a jedynie powrót do sprawnie działającego rozwiązania systemowego.

3) Zgodnie z postulatami zawartymi w piśmie, zrezygnowano z rozwiązania przewidującego ograniczenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w razie podjęcia pracy zarobkowej przez osoby podlegające opiece.

4) Koszty administracyjne związane z weryfikacją uprawnień do zasiłków pielęgnacyjnych i wymogiem przeprowadzenia wywiadów środowiskowych wyniosą łącznie ok. 2,25 mln zł.

5) Zakres konsultacji społecznych został poszerzony o następujące organizacje reprezentujące interesy osób niepełnosprawnych:

- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodzin Osób Niepełnosprawnych „Razem możemy więcej”.
- Forum Rodzin Osób Niepełnosprawnych *RodzinyOn*.

2 powianiem

Władysław Kobiniak - Karłowicz